

# JAARVERSLAG LEERPLICHT 2023-2024

GEMEENTE UTRECHTSE HEUVELRUG



GEMEENTE  
UTRECHTSE HEUVELRUG

# INHOUD

<b>VOORWOORD</b>	<b>3</b>
<b>INLEIDING</b>	<b>4</b>
<b>1. LEER- EN KWALIFICATIEPLICHT IN DE HEUVELRUG</b>	<b>4</b>
<b>1.1 ALGEMENE CIJFERS</b>	<b>4</b>
<b>2. WAT HEBBEN WE GEDAAN?</b>	<b>6</b>
<b>2.1 VERZUIMCIJFERS</b>	<b>7</b>
<b>2.2 VRIJSTELLINGEN</b>	<b>9</b>
<b>2.3 THUISZITTERS</b>	<b>10</b>

---

## **VOORWOORD**

Ieder kind in onze gemeente heeft recht op onderwijs en ontwikkeling. We mogen niet accepteren dat sommige kinderen deze kans niet krijgen. Daarom moeten we alles op alles zetten om kinderen te stimuleren om onderwijs te blijven volgen. De leerplichtambtenaar speelt hierbij een belangrijke rol. Door tijdig te signaleren en te adviseren. Door samen met school en ouders te kijken naar passende oplossingen. Zo kan voorkomen worden dat kinderen onnodig thuis blijven zitten.

Het schooljaar 2023-2024 bracht voor onze leerplichtambtenaren flinke uitdagingen met zich mee. Ze zagen de na-effecten van de coronajaren, gingen aan de slag met het vinden van passend onderwijs voor de vele nieuwkomers uit Oekraïne en kregen te maken met steeds complexere zorgvragen bij jongeren en gezinnen. En dat met een flink aantal wisselingen binnen het team. Ondanks deze uitdagingen bleven ze zich tot het uiterste inzetten om gezinnen te ondersteunen bij het recht op onderwijs. In dit jaarverslag leest u de resultaten.

Veel dank dus aan alle leerplichtambtenaren die zich in het uitdagende afgelopen jaar hebben ingezet voor de kinderen in onze gemeente!

Karin Oyevaar  
Wethouder

# INLEIDING

In dit jaarverslag Leerplicht 2023-2024 wordt u geïnformeerd over de werkzaamheden van de leerplichtambtenaren primair onderwijs en voortgezet onderwijs in het afgelopen schooljaar. Over de werkzaamheden van de leerplichtambtenaren MBO wordt u geïnformeerd vanuit het regionale programma SchoolWerkt.

In dit verslag gaan we in op de cijfers met betrekking tot de verschillende soorten wettelijk verzuim en de afgegeven vrijstellingen. Voor het complete beeld is het goed om te weten dat het werk van de leerplichtambtenaar vanuit de landelijke Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) meer omvat dan alleen de uitvoering van de wettelijke taak. Bijvoorbeeld het bieden van consultatie en het voeren van gesprekken met leerlingen en partners om verzuim te voorkomen. Dit zijn werkzaamheden die niet (altijd) terug te vinden zijn in de cijfers, maar die een grote bijdrage leveren aan het doel om alle kinderen een kans te geven op onderwijs.

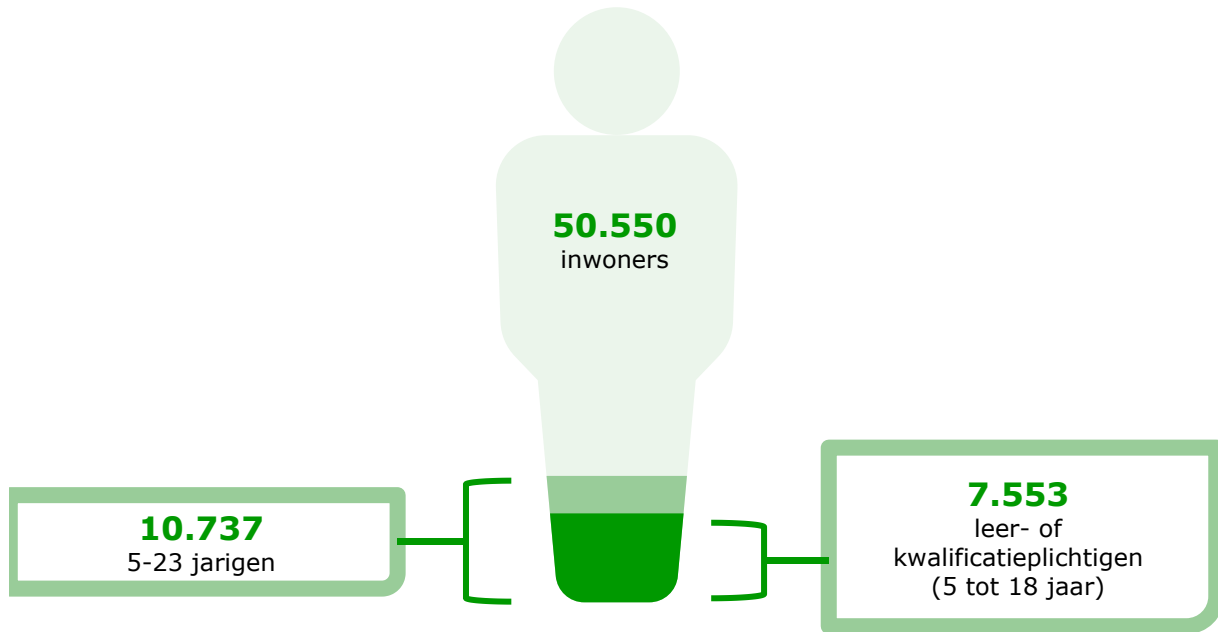
## 1. LEER- EN KWALIFICATIEPLICHT IN DE HEUVELRUG

### 1.1 ALGEMENE CIJFERS

Leer- en kwalificatieplicht, waar gaat dat nu eigenlijk over?

Alle kinderen vanaf 5 jaar moeten naar school tot het eind van het schooljaar waarin ze 16 jaar worden. Dit is *leerplicht*. Hierna volgt de *kwalificatieplicht*: alle leerlingen van 16 en 17 jaar die nog geen startkwalificatie hebben, moeten een opleiding volgen. Een startkwalificatie is een diploma voor mbo, havo of vwo. Ook hebben we in de regio Utrecht de afspraak dat het verzuim van jongeren van 18 tot 23, die geen startkwalificatie hebben, ook wordt gemeld. Het afgelopen jaar ging dit om 32 jongeren.

Op de volgende pagina staan de algemene gegevens weergegeven, die een goed beeld geven over het aantal leerlingen en scholen binnen en buiten de gemeente Utrechtse Heuvelrug.



### Aantal scholen in de gemeente

<b>PO</b>	22
<b>VO</b>	3
<b>VSO</b>	3
<b>S(B)O</b>	0



### Aantal leerlingen uit de gemeente

	<b>Binnen gemeente Utrechtse Heuvelrug op school</b>	<b>Buiten gemeente Utrechtse Heuvelrug op school</b>
<b>PO</b>	3.901	463
<b>VO</b>	1.439	1.461
<b>VSO</b>	25	74
<b>S(B)O</b>	0	174



## 2. WAT HEBBEN WE GEDAAN?

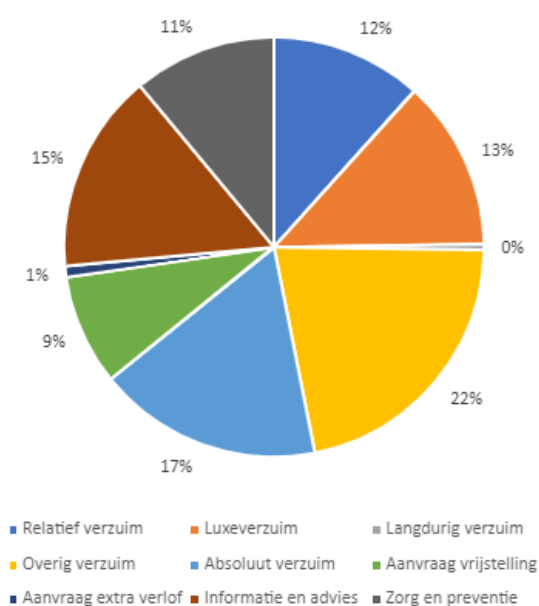
Dit schooljaar zijn er, door diverse oorzaken, veel wisselingen geweest binnen het team Leerplicht. Hierdoor werden veel verzuimmeldingen helaas later opgepakt dan gewenst. Ook de bereikbaarheid was niet zoals we vanuit ons dienstverleningsoogpunt wensen. Toch is het gelukt om alle meldingen met betrekking tot relatief verzuim op de uiterste datum (1 augustus 2024) af te sluiten. Daarbij is er gekeken welke meldingen er in het nieuwe schooljaar direct aandacht behoeven. Gedurende het gehele schooljaar hebben de leerplichtambtenaren steeds oog gehad en tijd gemaakt voor die gezinnen en kinderen waarbij hun ondersteuning het meest nodig was.

De leerplichtambtenaren zagen dat na de Covid-19 pandemie de problematiek bij jeugdigen zwaarder is geworden. Er is extra capaciteit beschikbaar geweest vanuit de Covid-19 middelen, waardoor er prioriteit gegeven kon worden aan het oppakken van deze zorgcasuïstiek. In het verzuim was dit onder andere terug te zien bij het aantal meldingen, maar ook het langdurige verzuim van leerlingen viel op.

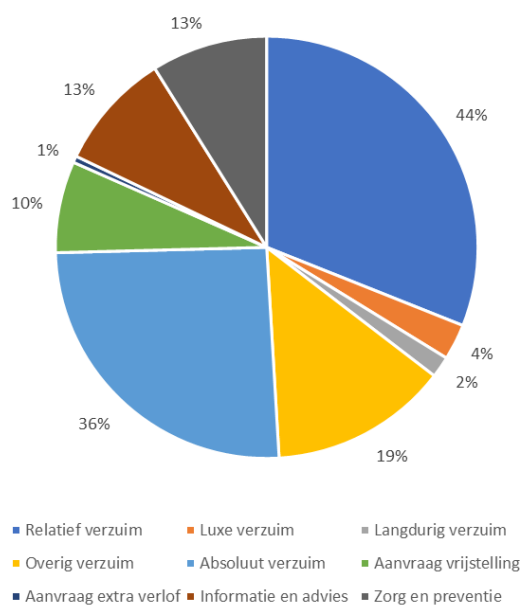
In onderstaand diagram is te zien hoe de leerplichtambtenaren en de leerplichtondersteuner hun inzet het afgelopen jaar verdeeld hebben. Het relatief verzuim is flink toegenomen van 12% naar 44%, en ook (het veelal administratieve werk van) het absoluut verzuim is toegenomen met 19%.

Voor deze toename zien de leerplichtambtenaren niet een opvallende oorzaak. Wel ervaren ze meer complexe zorgvragen en langduriger verzuim. Dit vraagt vaak een lange en doortastende betrokkenheid van de leerplichtambtenaar.

Totaal aantal werkprocessen schooljaar 2022-2023



Totaal aantal werkprocessen schooljaar 2023-2024



## 2.1 VERZUIMCIJFERS

Scholen zijn verplicht om ongeoorloofd verzuim te melden. De leerplichtambtenaar onderzoekt de meldingen van verzuim volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Soms worden kinderen en jongeren in één schooljaar vaker gemeld. Dit kan zijn omdat het verzuim aanhoudt of omdat er later in het jaar opnieuw verzuim wordt gesignaleerd. De cijfers in de onderstaande tabellen betreffen het aantal meldingen van relatief en absoluut verzuim. Dit zijn de meldingen waarop de leerplichtambtenaar vanuit zijn wettelijke taak actie op onderneemt. Naast deze meldingen, kan de school ook een melding van "overig verzuim" doen. Deze melding wordt bijvoorbeeld gedaan als de school zich zorgen maakt over een leerling, maar er nog geen sprake is van 16 uur ongeoorloofd verzuim binnen vier weken. In dat geval zal de leerplichtambtenaar ook volgens de MAS onderzoek doen, om het verder verzuim te voorkomen.

Verzuimmeldingen primair onderwijs (PO incl. S(B)O)	2020-2021*	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Relatief verzuim	5	21	9	8
Luxe verzuim	0	13	27	8

Verzuimmeldingen voortgezet onderwijs (VO)	2020-2021*	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Relatief verzuim	19	143	40	124
Luxe verzuim	0	4	20	5

Verzuimmeldingen voortgezet speciaal onderwijs (VSO)	2020-2021*	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Relatief verzuim	14	29	12	42
Luxe verzuim	0	0	5	0

\* In het jaar 2020-2021 was de Covid-19 crisis en zijn de scholen tijdelijk (fysiek) gesloten geweest. In dit jaar is afgesproken dat scholen géén meldingen deden van verzuim.

### RELATIEF VERZUIM

Een leerling staat wel ingeschreven op een school, maar is zonder geldige reden afwezig tijdens les- of praktijktijd. Scholen zijn verplicht om dit ongeoorloofde verzuim te melden. Er is dan sprake van meer dan 16 uur ongeoorloofd verzuim (gedurende vier opeenvolgende weken). Het afgelopen jaar ervaren de leerplichtambtenaren dat er meer en vooral complexere vragen speelde bij (zorg)leerlingen. Het jaar 2022-2023 was een afwijkend jaar, met minder relatief verzuimmeldingen. Wel waren er langdurige verzuimtrajecten.

### LUXEVERZUIM

Bij luxe verzuim gaat het om een kind dat bijvoorbeeld de laatste dag voor de schoolvakantie niet naar school komt omdat het gezin eerder op vakantie gaat. Hier is aan het begin van het schooljaar 2022-2023 ook veel over gesproken met de scholen. De meldingen zien we in dat jaar ook toenemen. Helaas moesten we prioriteren vanwege de werkdruk. Daarom is er in het schooljaar 2023-2024 voor gekozen om een soepelere aanpak van het luxe verzuim te hanteren. Dit betekende dat de gemeente bij een melding van luxe verzuim een waarschuwende brief verstuurde, zolang het verzuim drie dagen of minder per kind was. Vanaf komend schooljaar gaan we weer volgens de regionale afspraken werken: bij één of twee dagen ongeoorloofd verzuim volgt er een actie van de leerplichtambtenaar. Mogelijk is dit reden waarom het aantal meldingen luxe verzuim dit jaar minder hoog is.

## ABSOLUUT VERZUIM

Wanneer een kind leer- of kwalificatieplichtig is, maar er geen schoolinschrijving is, spreken we van absoluut verzuim. Deze meldingen komen dan binnen bij de gemeente. Wanneer er sprake lijkt van absoluut verzuim, neemt de leerplichtondersteuner of de leerplichtambtenaar contact op met de ouders of verzorgers om te onderzoeken waarom er geen schoolinschrijving is. In de tabellen hieronder staan de meldingen weergegeven van het jaar 2022-2023 en het jaar 2023-2024. In het vorige jaarverslag rapporteerde wij een enkel cijfer, echter geeft dit geen compleet beeld. De kolommen geven aan of de leerlingen voorafgaand de absoluut verzuim melding wel een schoolinschrijving had en zo ja, welk soort onderwijs.

Veel van de meldingen bij 'Geen onderwijs' betreft Oekraïense leerlingen, waarvoor een passende (taal)school ontbrak. Dit speelde zowel in het schooljaar 2022-2023 als aan het begin van het schooljaar 2023-2024.

Meldingen van absoluut verzuim 2022-2023							
Resultaat na melding absoluut verzuim	Geen onderwijs	MBO	PO	SO	VO	VSO	Eindtotaal
(Terug) naar school	16	1	9		7	2	<b>35</b>
Buiten de regio verhuisd	15		7	1	4	3	<b>30</b>
Onterechte melding	3						<b>3</b>
Overdracht JIKP*						1	<b>1</b>
Overdracht RMC*			25	1	67	3	<b>96</b>
Startkwalificatie behaald		1		1		3	<b>5</b>
Vrijstelling	8						<b>8</b>
Openstaand			1				<b>1</b>

\* JIKP: Jongeren in kwetsbare positie. RMC: Regionaal Meld- en Coördinatiepunt. Deze meldingen worden opgepakt door het regionale Doorstroompunt.

Meldingen van absoluut verzuim 2023-2024							
Resultaat na melding absoluut verzuim	Geen onderwijs	MBO	PO	SO	VO	VSO	Eindtotaal
(Terug) naar school	20		13	1	11	5	<b>50</b>
Buiten de regio verhuisd	17		12		10	3	<b>42</b>
Onterechte melding	4	1	25	3	28	4	<b>65</b>
Overdracht JIKP		1			3	1	<b>5</b>
Overdracht RMC		3	1		1	1	<b>6</b>
Startkwalificatie behaald					1		<b>1</b>
Vrijstelling	2		3	1	1	1	<b>8</b>
Openstaand	14	2	3		7	8	<b>34</b>



## 2.2 VRIJSTELLINGEN

Er zijn situaties waarbij ouders zich kunnen beroepen op een vrijstelling van de leerplicht. De vrijstelling wordt altijd afgegeven voor het komende of lopende schooljaar óf voor de gehele leerplichtige periode. Dit kan op de volgende drie gronden:

- omdat een kind om psychische of lichamelijke redenen niet naar school kan, hiervoor is een advies van de jeugdarts noodzakelijk;
- omdat ouders overwegende bedenkingen hebben tegen de richting van het onderwijs, op alle binnen redelijke afstand van de woning gelegen scholen waarop de jongere geplaatst zou kunnen worden;
- omdat de leerling een school in het buitenland bezoekt.

Vrijstellingsgronden	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
5a De jongere is niet in staat een school te bezoeken	29	26	14	17
5b Levensbeschouwelijke bezwaren	2	2	3	7
5c Kind gaat in het buitenland naar school	3	5	27	20

### VRIJSTELLINGEN VAN SCHOOLBEZOEK

Naast eerder genoemde situaties, kan er ook een verzoek voor vrijstelling van schoolbezoek gedaan worden. Bijvoorbeeld omdat het kind vanwege plichten voortvloeiend uit godsdienst of levensovertuiging niet kan komen. Ook als de ouders een specifiek beroep hebben waardoor zij niet tijdens de schoolvakanties op vakantie kunnen, kan er een beroep worden gedaan op dit artikel.

Tot slot kan er verzocht worden op een vrijstelling op grond van artikel 15. Het betreft hier bijvoorbeeld jongeren die kunnen gaan werken en intern een bedrijfsopleiding volgen die kan leiden tot een startkwalificatie.

Vrijstellingsgronden	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Artikel 11 gronden voor vrijstelling geregeld schoolbezoek	0	0	3	0
Artikel 15 vervangende leerplicht	5	1	6	2

## 2.3 THUISZITTERS

Wanneer een leerling met een schoolinschrijving gedurende een periode van meer dan vier weken zijn of haar school niet bezoekt, noemen we de leerling een thuiszitter. We maken hierbij geen onderscheid in de reden waarom een leerling niet aanwezig is, dus zowel ongeoorloofd verzuim als ziekteverzuim wordt geregistreerd. Het gaat wel echt om de jongeren die gemeld worden door de school als wettelijk verzuimer. De groep jongeren die hier niet onder valt en dus niet in deze cijfers zijn meegenomen, is de groep jongeren waarbij op dit moment zorg ingezet is. Deze jongeren gaan dan bijvoorbeeld niet naar school, maar naar een dagbesteding of volgen een aangepast programma thuis.

Van de onderstaande kinderen is voor één kind de 'thuiszitters-situatie' op dit moment nog *onopgelost*. Hier wordt in het nieuwe jaar verder actie op ondernomen.

Thuiszitters	2020-2021	2021-2022	2022-2023	2023-2024
Begin van het schooljaar	1	1	0	1
Nieuwe gevallen daarna	7	6	2	7
Langer dan 3 maanden	4	4	1	6
Verhuisd	0	0	0	0
18 jaar geworden	0	0	0	0
Opgelost	5	7	1	7